

Matthias Stein

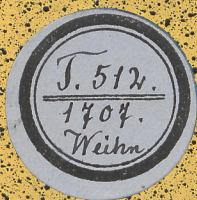
Academiae Rostochiensis Rector, Matthias Stein/ J. U. D. Cod. P. P. O. In Festo Nativitatis Christi De Fundamento Salutis Humanæ A Deo Hodie Posito Disserit, Utq[ue] salutem suam ... Cives Academicos pro officii ratione hortatur

Rostochi[i]: Typis Joh. Weplingi[i], [1707?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn893546771>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1707. Weihn.

M-1256. 108.

W. 1707

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS

RECTOR,

MATTHIAS Stein/

J. U. D. Cod. P. P. O.

IN

FESTO NATIVITATIS

CHRISTI

DE

FUNDAMENTO

SALUTIS HUMANÆ

A DEO HODIE POSITO

DISSERIT,

utq;

salutem suam ei superstruam

CIVES ACADEMICOS

pro officii ratione

hortatur.

Rostochl, Typis Joh. Wepplingl, SER. PRINC,
& Acad. Typogr,

M. 1256 108

HALLELUJA!

Ecce! annuncio vobis gaudium magnum, quod futurum est omni populo: quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus in civitate David. Sic quondam Angelus claritate Domini circumfus, comitante militiæ cœlestis multitudine, pastores in agro Bethlemitico vigilantes & excubantes excubias nocte super gregem suum altâ voce alloquutus, nativitatem indicebat ejus, quem tot votis expetierant Patriarchæ, quem desideraverant quicunq; fideles, quem universa expectaverat Ecclesia Veteris Testamenti. Recurrit nunc iterum, *HONORATISSIMI CIVES!* haud sine ingenti Ecclesiæ Novi Testamenti gaudio, idtemporis, quo illum indictum ab Angelo natalem quotannis memoriâ recolere, atq; festivis cum solennitatibus publicè celebrare Christiani permulta jam per secula siveverunt. Ecce igitur! annuncio & ego Vobis gaudium magnum, quod factum est omni populo: quia natus est Vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus in Civitate David. Quam non miserrimus est naturalis mortalium omnium status? quorum corrupta per lapsum primorum hominum natura est, quos nascentes miseriæ omnisque generis calamitates excipiunt, quos ipsa mors expectat à primo inde momento, quo vivere incipiunt. Quæ omnia causæ plus satis sunt, cur cum Paulo quisquis ingeminet: *Miser ego homo, quis me eripiet ex hoc corpore mortis hujus?* Rom. VII. 24. Enimverò his majus existit multoq; gravius, quod peccatoribus est timendum, cujus vel sola cogitatio animi dolorem, horrorem, terrorem, cordis angustias incutere valet. Læsâ namq; per peccata nostra Divinâ Majestate, culpæ pariter ac pœnæ rei ad unum omnes facti sumus. Cumq; infinita, quæ læsâ est, justitia, vel infinitam postulet satisfactionem, vel infinitas infligat pœnas; æternam damnationem

nem, gehennam, & quicquid est tormentorum infernalium meriti omnino sumus. Deus vero, qua est *Φιλανθρωπία*, misericordiae nostrae misertus, salutem nobis nihilominus non promisit tantum, sed & media eam obtinendi ipsemet praescripsit ac dedit, quod & iustitiae suae fieret satis, & nos aeternum salvi efficeremur. Ac ut eò certiores ejus essemus, fundamentum posuit totius rei firmum, stabile ac immotum, contra quod nec ipsae inferorum portae quidquam valent. Istud quodnam sit, Paulus divino ex afflatu scribens 1. Cor. III. ii. hisce indicat verbis: *Fundamentum aliud nemo potest ponere, praeter hoc, quod positum est, quod est JESUS CHRISTUS.* Jesum Christum cum dicit, quemnam intelligat, cuiusnam Christianorum ignotum esse potest? Est enim verus ille aeternusque Dei Filius, cum Patre ac Spiritu S. consubstantialis, qui juxta aeternum consilium atque decretum divinum in temporis plenitudine naturam assumpsit humanam, in unitate hypostaseos, a quo Mariam virginem in tempore definito natus est, passus pro nobis, mortuus ac sepultus, a mortuis virtute divinam iterum resurrexit, ascendit gloriose in caelos, ad Dextram Patris nunc sedet, indeque venturus in fine mundi est ad iudicandum vivos pariter atque mortuos. Hic fundamentum est salutis nostrae, praeter quod aliud poni fundamentum non potest. Non ero prolixus in recensendis variis fundamenti significationibus, quae apud Flacium in Clav. Script. Ravanellum in Biblioth. Sac. aliosque id genus Lexicographos evolvi, si volupe est, possunt. Id vero inter omnes notissimum esse reor, esse vocem hanc architectonicam, ac illud denotare, quod omnium primum ponitur ex illis, quae aedificii constitutionem, tanquam partes, ingrediuntur, ut posito eo, & reliqua ipsi superimponi possint, totaque adeo aedificii structura ipsi innitatur, quae poni haud potuisset, nisi ipsum prius fuisset positum. Inde vero ad doctrinam de

salute hominum, propter analogiam quandam, refertur, ad significandum id, quod in salute nostrâ primum est, estq; ratio & causa, cur salus nostra sit aut esse possit, ita, ut illo non posito, nec hæc esse queat. Est igitur natus hodie Jesus Christus fundamentum salutis nostræ, i. e. primum in eâ, sine quo sperari nulla salus potest, quod totidem planè verbis docuit Petrus, qui, cum hominem ex utero matris suæ claudum sanasset, à Concilio Sacerdotum ac Magistratum, quâ virtute aut quo nomine hoc fecerit? interrogatus intrepide respondit: *Notum sit omnibus vobis & toti plebi Israel, quod per nomen Jesu Christi Nazareni, quem vos crucifixistis, quem Deus suscitavit ex mortuis, per hunc iste adstat coram vobis sanus. Hic est lapis ille, qui rejectus est à vobis edificantibus, qui factus est in caput anguli: nec est in alio quoquam salus, nec enim aliud nomen est sub cælo datum inter homines, in quo oporteat nos salvos fieri.* Act. IV. 10. sqv. Quis autem hunc posuerit in salutis nostræ fundamentum, inquirere adeò opus non est, ut omnes statim colligant, ipsum fuisse DEUM. Qui enim solus conferre potest beatitudinem, is quoq; solus dare salutis media potest, ejusdemq; ponere fundamentum. Veruntamen de hoc quoq; ut eò effemur certiores, revelatum id nobis DEUS voluit per Esaiam Cap. XXII. v. 16. *Hæc dicit Dominus Deus: Ecce! ego ponam in fundamentis Sion lapidem, lapidem probatum, angularem, pretiosum, fundamentum fundatum, i. e. juxta idiotismum Ebrææ lingvæ, fundamentum firmissimum ac solidum, seu fundatissimum, ut ita loquar. Lapidem hunc autem esse Jesum Christum, Salvatorem nostrum hodie natum, dubitare nos non sinit allegatus Locus Paulinus huic oppidò parallelus. Ab hoc enim hominum dependet salus, confirmante eodem Apostolo 2. Cor. I. 10. Quotquot enim sunt, scribente, promissiones Dei, per ipsum sunt etiam, & per ipsum amen, Deo ad gloriam per nos.* Sic igitur Deus fundamentum salu-

salutis nostræ ipse posuit, & quidem principaliter, quamvis in ponendo eo hominum etiam utatur opera ac ministerio, quemadmodum & ipse Paulus paulo ante, nimirum v. 10. de se dixerat: *juxta gratiam Dei, quæ data est mihi, ut sapiens architectus fundamentum posui*: id ipsum videlicet, quod v. 11. indicavit. Per prædicationem autem Evangelii istud posuerat, sicuti & hodiernum id fit à fidelibus Ecclesiæ Doctoribus, qui sunt Dei ministri. Felices igitur nos iterumq; felices, qui tam solidum, tam firmum, tam bene fundatum salutis nostræ fundamentum habemus. Valeant proinde Pontificii, suam in propriis suis operibus ac meritis salutem quærentes, nec à solo Filio, sed Matre etiam, nisi fortè ab hac solâ, expectantes. Optimè Marloratus Exposit. Ecclesiast. Prophet. Esaiæ cap. XXII. 16. *Non vulgarem, (lapidem) aut unum è multis, qui adificio seruiunt, esse ostendit, sed eximium, & quo solo totum adificii pondus nitatur. Sic ergo est lapis, ut totum angulum occupet; sic est angulus, ut tota domus in eo sit fundata.* Aliud quippe fundamentum poni non potest, præter hoc, quod ab ipso meto positum Deo est, quod est Jesus Christus. Tempus, quo positum sit hoc nostræ salutis fundamentum, si inquirendum esset, clarissimè omnium responderit Petrus 1. Ep. 1. 20. *Praordinatus quidem fuerat antequam conditus esset mundus; sed manifestatus fuit extremis temporibus propter vos.* Hæc sunt extrema illa tempora, de quibus loquitur Paulus Gal. IV. 4. 5. *Ubi venit plenitudo temporis, emisit Deus Filium suum, natum ex muliere, factum Legi obnoxium, ut eos, qui Legierant obnoxii, redimeret, ut adoptione filiorum ejus jus reciperemus.* Ut clarius dicam: est id ipsum tempus, quod in memoriam sibi hodie revocat universus Christianorum cœtus, quo, ante MDCCVII. annorum decursum, Deus factus est homo, & natus nobis est Salyator, qui est Christus Dominus in civitate David. Agno-

X3

scitis

scitis nunc ergo, *Optimi Cives!* quod quælibet sit salutis nostræ unicum fundamentum ab ipso DEO positum. Ecquid vero prodesset, fundamentum posuisse profundum, solidum, ac satis firmum, si non & ædificium conveniens superstrueretur? Ostenso itaque abs Paulo salutis fundamento, Petrus nunc graviter nos hortatur: *ipsi quoque veluti vivi lapides, adificemini, domus spiritualis, sacerdotium sanctum, ad offerendum spirituales hostias, acceptabiles DEO per Jesum Christum: 1. Pet. II. 5.* Universæ nostræ Religio sicuti in doctrinâ & vitæ praxi, utraq; juxta divinam revelationem, consistit: ita utramque posito hodie salutis nostræ fundamento inniti oportet. Quapropter quisque videat, quomodo superstruat, Paulo monente 1. Cor. III. 10, qui & mox v. 12. 13. addit: *Quod si quis superstruit super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam; cujusque opus manifestum fiet: dies enim declarabit, quod in igne revelabitur: cujusque opus quale sit, ignis probabit.* Hunc quidem locum inter eos esse, qui molestiæ non parum eruditis attulerunt, me quidem judice, non malè observavit Vir magni nominis, Heinsius Exercit; Sacr. ad N. T. h. l. Non tamen vacat omnes examinare sententias & interpretationes, sed sufficiat ad ipsum contextum ablegari Lectorem, qui apertè satis indicat, de Doctrinâ sermonem Apostolo potissimum esse. Ideoque brevitate ergo explicationem adducemus Viri de puriori Evangelii Doctrinâ deque universâ Ecclesiâ nostrâ, unicum illum de peccato originis si exceperis errorem, præclare meriti, Matthiæ nimirum Flacii ex Gloss; Compend: in N. T. h. l. *Per aurum & argentum intelligit (Paulus) sanam ac salutarem Doctrinam, uberius explicantem mysterium Christi, Per stipulam, fœnum ac ligna intelligit non bonas opiniones neque tamen ipsam fundamentum penitus evertentes, quales fuerunt innumeræ Patrum de rebus ceremonialibus ac jejniis, de præstantiâ cœlibatus & secundis Sacerdotum nuptiis, de Paschate;*

Paschate, de fermentato, ac similibus nugis, sine opinione meriti & peccati. Postremò cum ad hujusmodi ineptias accessit opinio meriti, ceperunt illa evertere fundamentum ipsum. Sic igitur veram Doctrinam fundamento huic superstruamus, operam demus; siquidem ipsam ad salutem æternam consequendam necessariam esse, ipse indicat Salvator noster Joh: XVII. 3. *Hac est vita aeterna, ut cognoscant Te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum.* Secus si fieret, si doctrinam sectaremur, fundamentum hoc sive directè sive indirectè everterentem, sanè si non ipsam excideremus salute, saltem omnis de eadem spes nostra dubia foret, id quod Petrus disertis verbis docet 1. Ep. II. 6. 1qv. *Quapropter & scribit, continet Scripturæ (Ecl. XXII. 16.) Ecce! pono in Sion lapidem in summo ponendum angulo, electum, pretiosum; & qui crediderit in illo, non pudebit. Vobis igitur pretiosus est, qui creditis; ceterum iis, qui non credunt, lapis quem reproba verunt adificantes, hic cæpit esse caput anguli, & lapis, in quem impingitur, & petra ad quam offendunt, nempe iis qui impingunt in sermonem, neq; credunt in id, ad quod & instituti fuerant.* Sed non doctrina sola, verum & vitæ praxis huic superstruenda fundamento est. An enim doctrina salvare quæquam potest, si non & vitam eam vivamus dignam? Vita verò quam inniti debere fundamento salutis nostræ, Jesu scilicet Christo hodie nato, dicimus, consistit in fide virtutumq; christianarum exercitio. Paulus & Silas in civitate Thyatirorum captivi detenti, custodi carceris ipsos interroganti: *Dominus! quid me oportet facere, ut salvus sim?* respondebant: *Crede in Dominum Jesum Christum, & salvaberis tu ac Domus tua, veluti legere est Act. XVI. 30. 31.* Quisquis igitur salutem suam in fundamento salutis fundatam cupit, credat in natum nobis hodie Salvatorem, oportet. Non autem sufficit, ore externo profiteri fidem, nisi veram quoq; cordis fiduciam in Christum recumbamus. Vera hæc esse
debet

debet fides ac viva. Viva verò fides est, quæ per opera se demonstrat. Nostis, o Mei! quod fides, si facta non habuerit, mortua sit per se; docente Jacobo, Cap. II. Epist. v. 17. Quid ergo fidem crepare juvat, si non opera fidei exhibemus? Hæc autem sunt opera fidei; charitas, gaudium, pax, lenitas, benignitas, bonitas, mansuetudo, temperantia, enumerante ea Paulo Gal. V. 22. 23. Non credo Vos, *CIVES!* salutis vestræ frivole ac obstinate prodigos, quin potius, eandem super fundamento ejus à Deo hodie posito, quantum in Vobis est, per Spiritus Sancti gratiam ædificaturos Vos esse, confidam. Idcirco has omni nisu ac studio sectemini virtutes, & quæ eis repugnant, cane pejus ac angve fugitote, vitia operaq; carnis, quæ sunt hæc: adulterium, scortatio, immunditia, lascivia, simulachrorum cultus, veneficium, inimicitia, lites, æmulationes, iræ, concertationes, seditioes, sectæ, invidia, cædes, ebrietates, commestationes, & his similia; qvalia qui agunt, regni Dei hæredes non erunt, docente Paulo I. c. v. 19. sqv. Hoc igitur, iterum iterumq; vos hortor atq; obtestor, agite sacro hoc tempore & omni secuturo, ac de salute vestrâ, utut operibus suis mereri eam nemo hominum possit, eritis certiores. Fundamento quippe ea innititur certo, solido, firmo, ab ipso Deo fundato. Idque contra quosvis spiritualium vestrorum hostium insultus, quin & temporales adversitates atq; ærumnas efficacissimo vobis erit solatio. Ita vere magnum Vobis annuciavi gaudium, quod factum est Vobis cum omni populo: quia natus est Vobis hodie Salvator, qui est
Christus Dominus in civitate David.

Halleluja! Halleluja!

P. P. Rostochii Sub Sigillo Academico
Festo Nativ. Christi An. MDCCVII.

Paschate, de fermentato, ac similibus rugis, sine opinione peccati. Postremò cum ad hujusmodi ineptias accesserunt illa evertere fundamentum ipsum. Sic doctrinam fundamento huic superstruamus, opus siquidem ipsam ad salutem æternam consequens sariam esse, ipse indicat Salvator noster Joh: X. vita aeterna, ut cognoscant Te solum Deum verum sisti Jesum Christum. Secus si fieret, si doctrinam fundamentum hoc sive directè sive indirectè sanè si non ipsam excideremus salute, saltem omnis spes nostra dubia foret, id quod Petrus disertè 1. Ep. II. 6. loquitur. Quapropter & scribit, contra (E. XXIIII. 16.) Ecce! pono in Sion lapidem in summo angulo, electum, pretiosum; & qui crediderit in fiet. Vobis igitur pretiosus est, qui creditis; ceteri credunt, lapis quem reprobaverunt adificantes, hi putant anguli, & lapis, in quem impingitur, & petra cadunt, nempe iis qui impingunt in sermonem, neque ad quod & instituti fuerant. Sed non doctrina sive vitæ praxis huic superstruenda fundamento est doctrina salvare quæquam potest, si non & vita dignam? Vita verò! quam inniti debere salutis nostræ, Jesu scilicet Christo hodie nato, consistit in fide virtutumque; christianarum exercitiis. Silas in civitate Thyatirorum captivi detenti, a iis qui ipsos interroganti: Domini! quid me oportet credere? & salvaberis tu ac Domus tua, veluti legere est Act. 16. Quisquis igitur salutem suam in fundamento tam cupit, credat in natum nobis hodie Salvatore. Non autem sufficit, ore externo profiteri fidem, sed quoque cordis fiduciã in Christum recumbamus.

